



STREDNÁ ODBORNÁ
ŠKOLA POLYTECHNICKÁ

Demänovská cesta 669, Liptovský Mikuláš

**VYHODNOTENIE PRODUKČNÝCH ČINITEL'OV CHOVATEĽSKÉHO PROSTREDIA,
KTORÉ MAJÚ VPLYV NA EKONOMIKU CHOVU DOJNÝCH OVIEC
/ PRÍRUČKA PRE CHOVATEĽOV OVIEC A KÔZ /**

Pavol KOVÁCS IV.A

Odzemok na salaši vo Vážci. Liptovská stol.



HISTÓRIA CHOVU OVIEC

ROK 1151

Prvá písomná zmienka o salašníckom spôsobe chovu oviec.
Chovala sa domáca hrubovlnová ovca VALAŠKA .

ROK 1771

Zo Spanielska do HOLICA sa doviezli prvé zvieratá jemnovlnového plemena MERINKA

CIGAJKA

Polojemnovlnové plemeno sa dostalo na Slovensko z Balkánskeho poloostrova.

ROK 1787

Prvá bryndziareň na Slovensku v DETVE.

ROK 1797

Druhá bryndziareň na Slovensku vo ZVOLENSKEJ SLATINE, ktorá vyrába bryndzu aj v súčasnosti !!

ROK 1882

Prvú bryndzu, akú ju poznáme dnes vyrobil Teodor WALLO, ktorého rodine patrila tretia bryndziareň na Slovensku vo Zvolene.

19 st.

V 80 rokoch dosiahli stavy oviec na území Slovenska historické maximum približne 3 milióny ks.

1980

V celej bývalej CSSR sa chovalo 875400 ks oviec.

**KONCEPCIA ZVYŠOVANIA STAVOV OVIEC, KTORÁ BOĽA VYPRACOVANÁ PO ROKU 1980
PREDPOKLADALA , ŽE UŽ V ROKU 1990 SA BUDE CHOVAŤ V ČECHÁCH A NA MORAVE 500 000
ks A A NA SLOVENSKU 900 000 ks OVIEC !!!**

ROK	POČET OVIEC	ROZDIEL V ks
1989	620000	
1995	427800	- 192200 !!!
1999	340300	- 87500
2005	320400	- 19600
2008	372039	+ 51639
2011	393927	+ 21888
2012	399 100	+ 5173
2013	389 400	- 9700
2014	389 900	+ 500
2015	390 200	+ 300
2016	391 268	+ 1068

POČET OVIEC NA LIPTOVE

CHOVATEĽ	POČET OVIEC	Z TOHO BAHNÍC
1/ PD LIPTOVSKÉ REVÚCE	2200	1149
2/ AGRO-RACIO s.r.o. LIPT. MIKULÁŠ	2054	1239
3/ BREZŇAN Michal LIPT. SLIAČE	976	524
4/ JÁNOŠ, s.r.o. RUŽOMBEROK	936	619
5/ PD VÝCHODNÁ	886	445
6/ PD KVAČANY	861	479
7/ SPDP LUŽŇAN	830	676
8/ PD VAŽEC	804	538
9/ PD SMREČANY	751	550
10/ EUROCOM BEŠEŇOVÁ	700	386

ZOŠLACHTENÁ VALAŠKA



Plemeno zošľachtená valaška vzniklo kombinačným krížením pôvodných domácich hrubovlnových valašiek s importovanými polojemnovlnovými a polohrubovlnovými baranmi, v prvej fáze najmä splemenom texel, v ďalšej fáze s anglickými polohrubovlnovými plemenami lincoln a leicester. V menšej miere sa použili v procese zošľachtovania barany plemena hampshire a cheviot. Tým sa podstate vytvorili rozličné typy valašiek s priemerne adekvátnou skladbou rúna s nepomerne lepšími kvalitatívnymi vlastnosťami. Išlo predovšetkým o zvýšenie kvantitatívnej a kvalitatívnej produkcie vlny, zvýšenie živej hmotnosti pri zachovaní cenných vlastností valašiek, ako je produkcia mlieka, dobrá chodivosť a prispôsobivosť drsnejším klimatickým podmienkam.

SYNTETICKÁ SLOVENSKÁ DOJNÁ OVCA



Minimálne požiadavky na produkčné ukazovatele v chove dojných oviec

Množstvo mlieka za laktáciu	125 kg
Oploďnenosť v stáde	92 %
Počet jahniat na jedno obahnenie	1,3
% plodnosti na obahnenú bahnicu	135 %
Straty do odstavu	4 %
Hmotnosť jahniat pri predaji	14 kg

ROK 2011

ZOŠĽACHTENÁ VALAŠKA

Poradie	Názov chovu	Počet pripustených bahnic	Percento plod- nosti na obah- nenú bahnicu	Počet bahnic v KÚ mlieka	Produkcia mlieka (kg)	Výsledný index
1.	AGROSPOL HRADOVÁ, s.r.o., Tisovec	142	144,3	45	197,8	285,5
2.	AGROKOL, s.r.o., Rimavská Baňa	316	132,8	67	169,6	225,2
3.	PD Malatiná, Vyšný Kubín	821	129,7	179	169,8	220,2
4.	ISOKMAN – trading, s.r.o., Filákov	103	141,5	20	154,5	218,6
5.	CVŽV Nitra, ÚH Trenčianska Teplá	28	146,2	8	144,2	210,8
6.	SHR T. Dziak, Toporec, Podolíne	224	172,2	190	119,5	205,8
7.	NOFA – Ing.N. Fassinger, Vrbov 2	920	144,3	554	142,3	205,4
8.	PD Predmier	241	154,0	80	130,0	200,3
9.	NOFA – Ing.N. Fassinger, Vrbov 1	657	138,5	355	144,5	200,1
10.	PD Trsteník Trstená	537	124,9	122	155,8	194,6
11.	PD v Párnici	800	129,5	160	149,6	193,7
12.	PD Važec	576	144,2	438	133,6	192,6
13.	AGROFARMA, spol. s r.o., Nálepko	463	127,9	80	140,9	180,2
14.	SHR Ján Šuchtár, Liptovský Ondrej	207	159,1	156	111,9	178,0
15.	PD Liptovské Revúce, Liptovské Revúce	503	143,3	180	123,1	176,4
16.	AGROTRADE GROUP, spol. s r.o., Rožňava	406	139,9	147	123,9	173,3
17.	ASIK, s.r.o. Žilina, Liptovský Mikuláš	62	125,9	26	128,2	161,4
18.	PD Východná	513	140,4	298	113,6	159,6
19.	TOMAK, s.r.o., Podolíne	357	129,2	63	123,0	158,9
20.	Agria Liptovský Ondrej, a.s., Liptovský Ondrej	352	139,4	149	113,5	158,2
Celkom za plemeno zošľachtená valaška		15 172	132,6	6 035	118,8	157,5

ROK 2013 ZOŠĽACHTENÁ VALAŠKA

Poradie	Názov chovu	Počet pripustených bahnic	Percento plod- nosti na obah- nenú bahnicu	Počet bahnic v KÚ mlieka	Produkcia mlieka (kg)	Výsledný index
1.	NOFA-Ing.N.Fassinger, Vrbov 1	736	134,8	475	219,7	296,1
2.	NOFA-Ing.N.Fassinger, Vrbov 2	739	129,2	545	200,3	258,8
3.	Agro – Racio s.r.o., Liptovský Mikuláš	240	144,0	117	136,4	196,4
4.	PD Predmier, Predmier	120	130,6	24	137,8	180,0
5.	SHR T. Dziak Toporec, Podolinec	255	155,0	191	104,9	162,6
6.	TOMAK s.r.o., Podolinec 1	309	127,3	77	127,6	162,5
7.	PD Liptovské Revúce, Liptovské Revúce	493	145,6	108	110,7	161,2
8.	PD Kvačany, Liptovská Selnica	16	146,2	5	109,7	160,3
9.	TOMAK s.r.o., Podolinec 2	330	125,0	85	127,5	159,4
10.	PD Východná	403	142,6	267	111,1	158,4
11.	PD Važec	642	144,2	531	108,2	156,0
12.	SHR Suchtár Ján, Liptovský Ondrej	216	155,7	171	100,0	155,7
13.	AGROTRADE GROUP s.r.o., Rožňava	357	142,7	156	105,0	149,8
14.	RD Klenovec 1	527	128,9	188	115,9	149,4
15.	ASIK s.r.o. Žilina, Liptovský Mikuláš	37	121,2	11	120,7	146,3
16.	AGROURBÁR s.r.o., Hrabušice	425	138,8	314	102,1	141,7
17.	Agria Lipt. Ondrej, a.s., Liptovský Ondrej	381	137,1	112	99,6	136,6
18.	PD Kvačany, Liptovská Selnica	398	140,1	90	95,5	133,8
19.	RD Klenovec 2	480	115,8	165	106,7	123,6
20.	PD ZAMAGURIE, Spišské Hanušovce	495	114,3	364	107,8	123,2
Celkom za plemeno zošľachtená valaška		10 759	129,9	5 377	119,4	155,1

ROK 2015

ZOŠL'ACHTENÁ VALAŠKA

Poradie	Názov chovu	Počet pripustených bahnic	Percento plod- nosti na obah- nenú bahnicu	Počet bahnic v KÚ mlieka	Produkcia mlieka (kg)	Výsledn index
1.	ISOKMAN-trading s.r.o., Fíľakovo	40	173	17	171	295,4
2.	AGROTRADE GROUP s.r.o., Rožňava	357	154	157	141	218,1
3.	PD Važec	670	143	167	136	193,8
4.	PD Predmier, Súľov	79	125	24	153	191,3
5.	Agro farma Baranec, s.r.o, Liptovský Ondrej	194	161	68	115	185,2
6.	Agro - Racio s.r.o., Liptovský Mikuláš	166	144	130	128	183,9
7.	RD Klenovec, Klenovec 1	484	134	210	133	178,3
8.	NOFA-Ing. N. Fassinger, Vrbov	597	147	373	116	170,3
9.	PD Liptovské Revúce	569	144	122	117	169,4
10.	Vincent Mikolaj SHR, Markušovce	26	120	16	138	165,4
11.	AGROURBÁR s.r.o., Hrabušice	449	139	309	111	155,4
12.	RD Klenovec, Klenovec 2	59	125	40	123	153,4
13.	PD Kvačany, Liptovská Selnica	270	145	62	104	149,9
14.	Agria Lipt. Ondrej, a.s., Liptovský Ondrej	410	139	136	107	148,0
Celkom za plemeno zošlachtená valaška		6 791	135	2 894	108	145,5

PORADIE V CELOSLOVENSKOM HODNOTENENÍ

Poradie bolo stanovené pomocou VÝSLEDNÉHO INDEXU = produkcia mlieka * percento plodnosti na obahnenú bahnicu : 100

Chovateľ	Rok 2011 20 chovateľov 30 % Liptov	Rok 2013 20 chovateľov 40 % Liptov	Rok 2015 14 chovateľov 28,5 % Liptov
PD Važec	12	11	3
SHR Ján Šuchtár	14	12	
PD Lipt. Revúce	15	7	9
Asik, s.r.o., Lipt. Mikuláš	17	15	
PD Východná	18	10	
Agria Lipt. Ondrej, a.s.	20	17	
Agro – Racio, s.r.o.		3	6
PD Kvačany		8	
Agro farma Baranec, s.r.o., Lipt. Ondrej			5

Umiestnenie v SR : PERCENTO PLODNOSTI NA OBAHNENÚ BAHNICU

Chovateľ	Rok 2011 20 chovateľov 30 % Liptov	Rok 2013 20 chovateľov 40 % Liptov	Rok 2015 14 chovateľov 28,5 % Liptov
PD Važec	7	6	8
SHR Ján Šuchtár	2	1	
PD Lipt. Revúce	5	4	6
Asik, s.r.o., Lipt. Mikuláš	19	18	
PD Východná	10	8	
Agria Lipt. Ondrej, a.s.	12	11	9
Agro – Racio, s.r.o.		7	7
PD Kvačany		3	5
Agro farma Baranec, s.r.o., Lipt. Ondrej			2

Umiestnenie v rámci SR : PRODUKCIA MLIEKA NA BAHNICU

Chovateľ	Rok 2011 20 chovateľov 30 % Liptov	Rok 2013 20 chovateľov 40 % Liptov	Rok 2015 14 chovateľov 28,5 % Liptov
PD Važec	11	12	4
SHR Ján Šuchtár	20	18	
PD Lipt. Revúce	15	10	9
Asik, s.r.o., Lipt. Mikuláš	13	7	
PD Východná	18	9	
Agria Lipt. Ondrej, a.s.	19	19	13
Agro – Racio, s.r.o.		4	7
PD Kvačany		11	14
Agro farma Baranec, s.r.o., Lipt. Ondrej			11

PORADIE NA LIPTOVE % OPLODNENOSTI NA BAHNICU

	Poradie 2011	% plodnosti na obahnenú bahnicu	Celoslovenský priemer 132,6	Priemer na Liptove 142,08
SHR Ján Šuchtár	1	159,1	+ 26,5	+ 17,20
PD Važec	2	144,2	+ 11,6	+ 2,12
PD Lipt. Revúce	3	143,3	+ 10,7	+ 1,22
PD Východná	4	140,4	+ 7,8	- 1,68
Agria Lipt. Ondrej, a.s.	5	139,4	+ 6,8	- 2,68
Asik, s.r.o. Lipt. Mikuláš	6	125,9	- 6,7	- 16,18

	Poradie 2013	% plodnosti na obahnenú bahnicu	Celoslovenský priemer 132,6 %	Priemer na Liptove 142,08 %
SHR Ján Šuchtár	1	155,7	+ 23,1	+ 13,62
PD Kvačany	2	146,2	+ 13,6	+ 4,12
PD Lipt. Revúce	3	145,6	+ 13,0	+ 3,52
PD Važec	4	144,2	+ 11,6	+ 2,12
Agro – Racio, s.r.o.	5	144,0	+ 11,4	+ 1,92
PD Východná	6	142,6	+ 10,0	+ 0,52
Agria Lipt.Ondrej, a.s.	7	137,1	+ 4,5	- 4,98
Asik, s.r.o.	8	121,2	- 11,4	- 20,88

	Poradie 2015	% plodnosti na obahnenú bahniciu	Celoslovenský priemer 135 %	Priemer na Liptove 146 %
Agrofarma Baranec, s.r.o, Lipt. Ondrej	1	161	+ 26	+ 15
PD Kvačany	2	145	+ 10	+ 1
PD Lipt. Revúce	3	144	+ 9	- 1
Agro – Racio, s.r.o.	4	144	+ 9	- 1
PD Važec	5	143	+ 8	- 3
Agria Lipt.Ondrej, a.s.	6	139	+ 4	- 5

PORADIE NA LIPTOVE PRODUKCIA MLIEKA NA BAHNICU

	Poradie 2011	Produkcia mlieka na bahnicu / kg /	Celoslovenský priemer 118,8 kg	Priemer na Liptove 120,65
PD Važec	1	133,6	+ 14,8	+ 12,95
Asik, s.r.o. Lipt. Mikuláš	2	128,2	+ 9,4	+ 7,55
PD Lipt. Revúce	3	123,1	+ 4,3	+ 2,45
PD Východná	4	113,6	- 5,2	- 7,05
Agria Lipt. Ondrej, a.s.	5	113,5	- 5,3	- 7,15
SHR Ján Šuchtár	6	111,9	- 6,9	- 8,75

	Poradie 2013	Produkcia mlieka na bahnicu / kg /	Celoslovenský priemer 119,4 kg	Priemer na Liptove 110,2 kg
Agro – Racio, s.r.o.	1	136,4	+ 17,0	+ 26,2
Asik, s.r.o.	2	120,7	+ 13,0	+ 10,5
PD Východná	3	111,1	- 8,0	+ 0,9
PD Lipt. Revúce	4	110,7	- 8,7	+ 0,5
PD Kvačany	5	109,7	- 9,7	- 0,5
PD Važec	6	108,2	- 11,2	- 2,0
SHR Ján Šuchtár	7	100,0	- 19,4	- 10,2
Agria Lipt.Ondrej, a.s.	8	99,6	- 19,8	- 10,6

	Poradie 2015	Produkcia mlieka na bahnicu / kg /	Celoslovenský priemer 108 kg	Priemer na Liptove 117,8 kg
PD Važec	1	136	+ 28,0	+ 18,2
Agro – Racio, s.r.o. Lipt. Mikuláš	2	128	+ 20,0	+ 10,2
PD Lipt. Revúce	3	117	+ 9,0	- 0,8
Agrofarma Baranec, s.r.o, Lipt. Ondrej	4	115	+ 7,0	- 2,8
Agria Lipt.Ondrej, a.s.	5	107	- 1,0	- 10,8
PD Kvačany	6	104	- 4,0	- 13,8

SLOVENSKÁ DOJNÁ OVCA

PORADIE V CELOSLOVENSKOM HODNOTENÍ

Poradie bolo stanovené pomocou VÝSLEDNÉHO INDEXU = produkcia mlieka * percento plodnosti na obahnenú bahnicu : 100

Chovateľ	Rok 2015 6 chovateľov 16,6 % Liptov
Agro – Racio, s.r.o., Lipt. Mikuláš	3

Umiestnenie v SR : PERCENTO PLODNOSTI NA OBAHNENÚ BAHNICU

Chovateľ	Rok 2015 6 chovateľov 16,6 % z Liptova	Celoslovenský priemer	Rozdiel
Agro – Racio, s.r.o. 3.miesto	142	141	+ 1

Umiestnenie v SR : PRODUKCIA MLIEKA NA OBAHNENÚ BAHNICU

Chovateľ	Rok 2015 6 chovateľov 16,6 % z Liptova	Celoslovenský priemer	Rozdiel
Agro – Racio, s.r.o. 1. miesto	193	162	+ 31

Najlepší chovatelia v kontrole mliekovej úžitkovosti oviec 2016

ZOŠLACHTENÁ VALAŠKA

1 ISOKMAN – trading, s.r.o.	178,97 kg	
2 AGRO – RACIO, s.r.o., Lipt. Mikuláš	153,83 kg	+ 25,83 / 2015 /
3 PD Predmier	137,20 kg	

SYNTETICKÁ SLOVENSKÁ DOJNÁ OVCA

1 SHR Ing. Peter Angelovič	235,05 kg	
2 AGRO – RACIO, s.r.o., Lipt. Mikuláš	234,88 kg	+ 41,88 / 2015 /
3 PD Jarovnice	188,08 kg	

ZOŠŤACHTENÁ VALAŠKA

Priemer = % PLODNOSTI NA OBAHNENÚ BAHNICU
/ 2011, 2013, 2015 /

Celoslovenský priemer	Priemer na Liptove	ROZDIEL / + - /
133,4 %	143,4 %	+ 10,0 %

Priemer = PRODUKCIA MLIEKA NA OBAHNENÚ BAHNICU V Kg
/ 2011, 2013, 2015 /

Celoslovenský priemer	Priemer na Liptove	ROZDIEL / + - /
115,4 kg	116,2 kg	+ 0,8 kg

Výsledný priemer za sledované obdobie na Liptove by bol výraznejší, keby suché počasie a tým aj nedostatok pasienkovej hmoty spôsobilo zníženie produkcie v roku 2013 / - 9,2 kg v porovnaní s celoslovenským priemerom/



ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ !